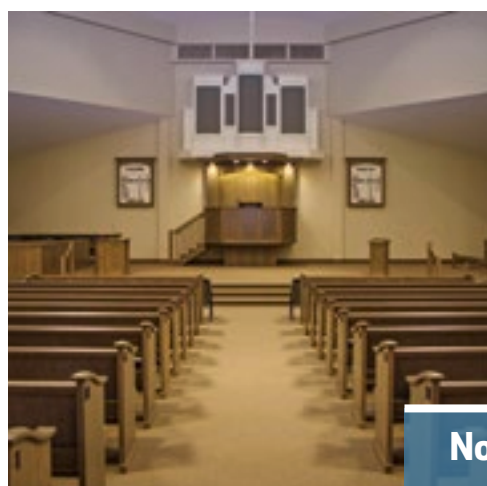

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

SAAMBINDER

Nobleford (Alberta, Canada)

24/02/2022

jaargang 100

nr **21**

Als afdeling van Picture Butte werden vanaf 24 april 2016 diensten gehouden in het dorpshuis van Nobleford, 21 km vanaf Picture Butte, 34 km vanaf Lethbridge. Uit die gemeenten kwamen de leden. Op 11 november 2017 ging de eerste spade de grond in voor een nieuwe kerk. De bouw liep echter vertraging op en daarmee de verzelfstandiging ook. In de middagdienst van 9 oktober 2019 nam ds. E.C. Adams het bedehuis in gebruik. 's Avonds

institueerde hij de gemeente door de bevestiging van de ouderlingen P.A. Neels, M. Slingerland en C.P. Verhoef en de diakenen G. de Leeuw en M. de Wilde. Neels en Slingerland waren eerder ouderling in Lethbridge. De gemeente Woerden schonk Nobleford een Avondmaalsdienst. De nieuwe gemeente bracht tweemaal een beroep uit. Sinds 24 november 2020 staat ds. G.M. de Leeuw er.

Kreunen en leunen

We zien het zomaar voor ons. De dochteren van Jeruzalem kijken vanaf een verhoging naar beneden. Ze zien een eindeloze en zinderend dorre zandvlakte, met hier en daar een distel en een rots. Een weg en dieren zien ze niet. Tóch beweegt er iets!

Wie is zij, die daar opklimt uit de woestijn, en lieflijk leunt op haar Liefste? Hooglied 8:5a

Het zijn twee eenzame mensen. Eén loopt rechtop en helpt zichtbaar de ander. Het zijn de bruidegom en de bruid. Dit beeld ontlokt de jonge vrouwen de vraag: 'Wie is zij, die daar opklimt uit de woestijn en lieflijk leunt op haar Liefste?'

Kreunend in de woestijn

In de beeldspraak die Hooglied kenmerkt, is de Bruidegom Christus, de bruid de Kerk met geloofsoefeningen, en zijn de dochteren van Jeruzalem de kinderen van God met minder kennis van de Bruidegom. De tekst brengt ons in de woestijn. Het paradijs was geen woestijn, maar door de zondeval is de wereld als een woestijn zonder God geworden. Erg is dat we ons daar thuis voelen. Wat een wonder als de Heere trekt met touwen van liefde, en tot een walgelijke zondaar spreekt: 'Leef!' Kreunend leeft de geestelijke woestijnreiziger dan zijn ellendige, onreine en onvruchtbare bestaan in. Om eigen schuld ben ik in de woestijn terechtgekomen en wat heb ik er mij ingegraven.

Op een trouwdag gaat de bruidegom zijn bruid halen in haar ouderlijk huis. Deze aantrekkelijke plaats is bepaald geen wildernis. Hoe anders is het bij de hemelse Bruidegom. Hij is vrijwillig

ds. H.J. Agteresch,
Werkendam

afgedaald in de woestijn van de verloren wereld. Veertig dagen heeft Hij er gevast om daarna verzocht te worden door de duivel. Hij heeft er gebeden tot Zijn Vader. Zo teer heeft Hij er 's Vaders deugden verheerlijkt en gesmeekt voor de gegevenen des Vaders in hun strijd op aarde. Hij heeft gekreund in de woestijn: 'Hoe word ik geperst totdat het volbracht zij. O dood'lijk uur, wat hitte doet Mij branden'. Kreunend kwamen de woorden van Zijn lippen: 'Mij dorst'. Hij heeft in de huilende wildernis geroepen: 'Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?' Wat een Borgtochtelijke liefde van de beminlijke Bruidegom voor Zijn zwarte, telkens afdwalende bruidskerk. Maar hoe moet de bruid toch opklimmen uit de woestijn? Er is zoveel verachtering in de genade. Afdalen en in de woestijn blijven is vaak zo aantrekkelijk. Maar het mag niet! Het moet naar het hemelse Kanaän der ruste in een weg van doorgaand opklimmen!

Leunend uit de woestijn

Afhankelijk zijn zit niet in de mens. Daar strijden we tegen, in het tijdelijke en geestelijke leven. Ook na ontvangen genade willen Gods kinderen zélf lopen en de heiligingskrukken gebruiken om de berg Sion te beklimmen. Om hen hiervan af te brengen, gaat de Heere met hen een stervensweg. Wat kan de wet veroordelen, het geweten spreken en de duivel benauwen. Alle steunsels worden weggeslagen en afgesneden. Dan blijft een hulpeloze, krachteloze, afgematte reiziger over die geen stap kan zetten en de weg niet ziet.

Als Hij niet blank was, dan kwam de bruid nooit uit de woestijn. Als Hij niet rood was, dan werd de bruid nooit verlost van haar scharlakenrode zonden.

Alles is onmogelijk. Hoe moet het toch? Maar niet en nullen wil God vervullen. Want opeens is daar de Bruidegom! Hij spreekt naar het hart: 'Leun op Mij. Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven'. Als de Heere Jezus zo in uw leven komt, dan wilt en durft en mag u leunen. En dan niet als een kreupele op een stok of op een afstand

In dit nummer

2 Kreunen en leunen

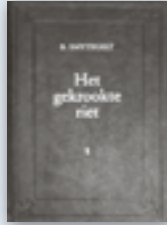
10 Johannes de Kok [6]
Ontbernen doet waarderen

20 In de hope des
eeuwigen levens

- 3** Het gekrookte riet [8]
- 4** Sterven, leef er niet overheen
- 5** Het levenseinde van vijf Engelse predikanten [5]
- 6** Commentaar: De Knecht des HEEREN
- 7** Serie: Het uiterste van de mens [1]
- 8** "Ik ben verstomd", van Thomas Brooks [3]
- 9** Curatorium van de Theologische School
- 11** Boekennieuws
- 12** Kerknieuws
- 12** Berichten
- 13** Kerkdiensten
- 19** Jeugdrubriek

van anderhalve meter, maar *lieflijk* leunen! Dat ziet op overgave. Dan mag de ziel de innige vereniging met de Bruidegom ervaren. Wat is Hij wonderlijk dichtbij. Zo mag de bruid lieflijk leunen op haar *Liefste*. Dus niet op iets van Hem, zoals Zijn arm, maar op Zijn hele Persoon. Zij mag lieflijk leunen op Zijn deugden: Zijn almacht, rechtvaardigheid, heiligheid, wijsheid en liefde. Zij mag lieflijk leunen op Zijn Namen. Hebt u in uw verlorenheid de Naam Jezus al eens mogen spellen? Zaligmaker van zondaren. Of de Naam Immanuël? God met ons. Wat een verwondering en vreugde gaf dit! De bruid mag lieflijk leunen op Zijn ambten. Als een onwetende op Zijn profetisch ambt om onderwijs te krijgen, als een schuldige op Zijn priesterlijk ambt om door Zijn bloed verzoend te worden met God, als een dwaalzieke op Zijn koninklijk ambt om door Hem geregeerd te worden. Zij mag lieflijk leunen op de beloften. Is het opklimmen mislukt? U hoeft het niet zelf te doen. U hoeft maar één ding te doen: leunen! 'De HEERE zal voor u strijden en gij zult stil zijn.'

Wie is de Liefste? In haar gemis heeft de bruid dit aan de dochteren van Jeruzalem verteld: 'Mijn Liefste is blank en rood'. Als Hij niet blank was, dan kwam de bruid nooit uit de woestijn. Als Hij niet rood was, dan werd de bruid nooit verlost van haar scharlakenrode zonden. Wat is Hij toch een dierbare Bruidegom, Die de wet volkomen heeft vervuld! Dan leeft het wel eens: 'En zij zagen niemand dan Jezus alleen. Al wat aan Hem is, is gans begeerlijk'. 'Wie is zij, die daar opklimt uit de woestijn, en lieflijk leunt op haar Liefste?' In gedachten zien we een grote stoet opklimmen uit de wildernis. Onder hen is Rachab de hoer, Ruth de heidin, en Mefibóseth de kreupele. Mag u of jij er ook bij zijn? Wat een wonder. Jezus daalde zo gewillig af, zelfs voor zulke zondaren. Of bent u er niet bij? Bent u aan het afdalen op de zondenweg? Weet dat u peilloos diep valt als een rollende steen in een ravijn. Smeek om ontdekkend licht en ga hier maar kreunen voordat u eeuwig moet kreunen. O God, zijt mij zondaar genadig. Net voordat Jezus afdaalde in de woestijn, klonken de woorden: 'Deze is Mijn Zoon, Mijn Geliefde, in Denwelke Ik Mijn welbehagen heb'. Gods kind mag zeggen: 'Zoals Hij de Geliefde is van Zijn Vader, is Hij ook mijn Geliefde'. Zingt u zachtjes mee? 'Wien heb ik nevens U in de hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde.'

Het gekrookte riet [8]

'Het gekrookte riet zal Hij niet verbreken en het rokende lemmet zal Hij niet uitblussen.'

Mattheüs 12:20a

EERSTE PREDIKATIE

5. 'Ik zal u steeds weer raad geven. Gij zult niet altijd zo laag leven. Al durft gij het tegen de vromen niet te zeggen, gij durft het tegen Mij weleens te zeggen: waarom moet ik zo laag leven? Het licht is immers voor de rechtvaardige gezaaid (Ps. 97:11). Zonder troost zult gij niet sterven.
6. 'Gij zult Mij niet tot uw tegenpartij krijgen, want gij zijt Mijn loon. Ik heb u zo duur gekocht, zou Ik Mijn Vaders raad verbreken? Zou Ik het contract niet voldoen? Zou Ik de Geest bedroeven? Zou Ik het Woord verdacht maken? Gij zult Mij nooit tegen krijgen, in uw leven en in uw sterven niet. En als Ik vóór u ben, wie of wat zal tegen u zijn? (Rom. 8:31). Wie zal beschuldiging inbrengen tegen de uitverkorenen? (Rom. 8:33).

III. Nu hebben we ons derde stuk: Is het waar, zal het altijd zo zijn? 'Ja, het is waar geweest, vanaf dat er een Kerk gesticht is geweest. En het zal waar zijn totdat Ik ze in de hemel zal brengen'. Hebben we daar de zekerheid van? Ja.

1. Denkt gij niet dat het zeker is als God het zegt? Zou Hij liegen, Die de Overwinning Israëls is? Neen, 1 Samuël 15:29. Psalm 147:3. Hij geneest de gebrokenen van hart. Hij verbindt, de ene dag legt Hij zulk een verband en de andere dag een ander verband. Psalm 34:19: Hij is nabij de gebrokenen van hart. En Jesaja 61:1: Hij verbindt die gebrokenen van hart. Wij zeiden dat het niet alleen woorden zijn, maar ook daden, jazeker. Jesaja 57:15: 'Ik woon waar de nederige en de gebrokene is'. Wat doet Gij daar, Heere? 'Ik maak ze levendig. Ik geef ze moed, Ik troost ze, Ik kweek ze, zoals een vrouw haar zieke kind'. David, dat gebroken riet, hoe dikwijls ondervond hij het? Petrus, hoe vaak ondervond hij het? (Joh. 21), daar aan dat maal toen hij de Heere verloochend had? Mét dat Hij opgestaan was, zei de Heere: 'Gaat, zegt het Petrus' (Mark. 14:7). 't Zal wel gaan, man, zei de Heere, 'houd moed, gij zult nog een martelaar voor Mij worden. 2 Korinthe 2:7: de geesten mogen door de droefheid niet verslonden worden. Die zondares, het Kananese vrouwtje, heeft Hij zulke gekrookte rietjes gebroken?
2. Dat vaste fundament, waaruit weten wij het nog meer zeker? Uit het barmhartig en zachtmoedig hart van de Middelaar. Jakobus 5:11: 'Ziet dat de Heere zeer barmhartig is'. En Jesaja 54: 'Hun Ontfermer zal hen leiden'. 'Komt tot de troon van Mijn barmhartigheid', zegt God (Hebr. 4:16). 'Kan een vrouw haar zuigeling vergeten, dat zij zich niet ontferme? Ofschoon zij het vergat, zo zal Ik toch u niet vergeten, kleine' (Jes. 49:15).

Uit:

*'Het gekrookte riet',
B. Smijtegelt
(uitg. Romijn &
Van der Hoff, 1968).*

(wordt vervolgd)

Sterven, leef er niet overheen

Veel reclame bevat onzin. Daaraan kunnen we het beste voorbijgaan. Op dit moment loopt er een reclamecampagne van de Stichting ideële reclame (Sire). We kunnen die overal waarnemen, ook in de (sociale) media en de buitenreclame. Het thema waarvoor Sire maatschappelijke aandacht vraagt is: 'De dood, praat erover, niet er overheen'.

v.A.

Over de achtergrond van deze niet alledaagse reclame lezen we vanuit een totaal seculiere visie het volgende: 'De dood is een onderdeel van ons leven. Toch praat één op de drie mensen nooit over de dood. Terwijl het juist waardevol is om samen bij de dood stil te staan, erover te praten en elkaar erbij te helpen. Het gesprek aangaan verbindt, verrijkt, geeft rust, helpt bij rouw. Het lijkt alsof we de dood steeds meer buiten ons leven plaatsen. We praten er liever niet over of relativiseren het verdriet. 'Het leven gaat door', zeggen we dan. Maar hoe ga je om met de dood, als je omgeving eraan voorbijgaat? Daarom gaat deze campagne over 'dooddoeners'. Dat zijn dingen die we zeggen om het vooral niet over de dood te hebben. En hoe goed bedoeld ook, deze dooddoeners vergroten het verdriet vaker wel dan niet'.

Dit is dus een tekst die ook ons aan het denken moet zetten. Een beschamend signaal uit de samenleving.

Vervolgens wordt op grafstenen een aantal 'dooddoeners' getoond. We noemen er een aantal: Het heeft zo moeten zijn. Kunnen we het over iets gezelligers hebben? Gelukkig was het geen directe familie. Gecondoleerd, en tot maandag. Ach, je bent nog jong, je bent zo weer zwanger. Misschien moet je gewoon weer gaan daten. Naar zeg, veel sterkte ermee. Ach, jij gaat nog lang niet dood. Ach, op zich wel een mooie leeftijd. Hé, het leven gaat verder. Zouden dit alleen dooddoeners 'in de wereld' zijn? Of ook in de kerk?

Rechtvaardig oordeel

Binnen de kerk horen we regelmatig over de waarheid en de werkelijkheid van ons sterven. Niet als een onontwijkbaar natuurproces, maar als het oordeel van de Rechtvaardige over onze ongehoorzaamheid. Een leven los van God kan niet anders betekenen dan 'een gestadige dood'.

Daarom werd bij onze doop al gebeden of wij 'dit leven, dat niet anders is als een gestadige dood, getroost mogen verlaten en ten laatsten dage voor de rechterstoel van Christus zonder verschrikken mogen verschijnen'. Voor ons prille leven werd al gebeden, in het licht van het einde. Nu de dringende vraag: Léven we hierbij? Hoeveel

aandacht hebben wij voor ons levens-einde? Het gaat er niet allereerst om dat we er met elkaar over spreken, maar dat we er met de Héére over spreken. Dat we Hem vragen of Zijn genade en Geest in ons de enige troost werken en versterken mag, in leven én in sterven.

Ons leven is voorbereidingstijd voor de naderende eeuwigheid, kostbare genade-tijd! Kennen we het levende besef ervan? Leven wij dit onze jongeren voor? Of werd in de visie van Sire ook ónze verwereldlijke levenspraktijk onder woorden gebracht? Waaruit blijkt het 'geheel anders zijn', omdat we leven onder de bediening van Gods genadeverbond? Omdat we door de Godsopenbaring veel beter en veel meer kunnen weten over ons leven en ons sterven. Omdat vanuit de Godsopenbaring licht schijnt over het akelige graf.

Vergeeten hoofdstuk

De eerlijkheid gebiedt om nog op wat anders te wijzen, op het spreken van Gods kinderen over de dood. Door Gods levend-makende genade in Christus Jezus wordt het beginsel van geloof, hoop en liefde gewerkt. Het gaat me nu om het middelste van deze drie, om de praktijk van de hoop in het leven. Misschien moet ik er beschaamd bij zeggen: in onze prediking.

In zijn Institutie besteedt Calvijn een lang hoofdstuk aan 'de overdenking van het toekomstige leven' (III, 9). Het gaat hem niet over verstandelijk overleggen of bespiegelen, maar over het innerlijk van de hele mens, met zijn gedachten, gevoelens, willen en handelen. Calvijn zegt dat alles gericht moet zijn op de eeuwige zalige toekomst, zonder daarbij de roeping in dít leven te verwaarlozen. Deze levenspraktijk brengt Van Lodenstein zo onder woorden: 'Het ware leven, lieven, loven, is daar waar men Jezus ziet'. We horen Calvijn klagen dat de mensen zo'n redeloze liefde voor de aarde hebben dat we het redeloze vee nog niet eens overtreffen. In het menselijk denken, willen en doen vinden we niet dan stof en aarde. Vandaar ook de dwaasheid dat onze geest zo door de loze schijn van rijkdom, macht en eer bevangen en afgestompt raakt, dat zijn blik niet verder reikt dan stof en aarde. Ook het hart wordt zo verzaagd door verlangen naar geld, goed en genot dat het niet hoger kan rijzen dan stof en aarde. Zo raakt de ziel verstrikt in het zoeken naar het geluk hier beneden. Tot zover Calvijn.

De overdenking van het toekomstige leven zal toch geen vergeten hoofdstuk geworden zijn? Toch ook niet in het leven van Gods kinderen en knechten?

De Stichting ideële reclame vraagt aandacht voor de dood.

'Nu is hij aan 't zingen...'

J. van 't Hul,
Lieren

Schoenmaker was hij geweest, Thomas Godwin.
De geleerde Philpot had echter meer achting voor
hem dan voor de koning van Engeland.

Thomas Godwin werd begraven op het kerkhof achter de St. Mary's Church te Godmanchester.

Thomas Godwin, voorganger van de strict baptistgemeente in Godmanchester, iets ten noordwesten van de grotere stad Cambridge, was een van degenen die de begrafenis van zijn vriend J.C. Philpot mocht leiden. Godwin overleefde Philpot acht jaar. Toen was het ook voor hem de tijd. Over zijn laatste dagen is een kort verslag bekend, geschreven door zijn vrouw. Ze besluit dat verslag met: 'De laatste keer dat hij op de preekstoel stond, sprak hij over deze woorden: 'Zo zullen wij van U niet terugkeren; behoud ons in het leven, zo zullen wij Uw Naam aanroepen. O HEERE, God der heirscharen, breng ons weder; laat Uw aanschijn lichten, zo zullen wij verlost worden' (Ps. 80:19, 20). Hij sprak met vrijmoedigheid, en op zijn gewone manier. We hadden niet kunnen denken dat het de laatste maal was, dat hij daar zou

staan. Maar 's Heeren gedachten zijn niet onze gedachten'.

Een onvruchtbare woestijn

De laatste maanden van zijn leven verkeerde Godwin in het duister. Aan een van zijn vrienden schreef hij, vijf maanden voor zijn dood: 'Ik reis in een onvruchtbare woestijn, waar ik noch brood kan eten noch water kan drinken; en de beloften schijnen opgedroogd. Mijn hart is hard, mijn geest onvruchtbaar en mijn geloof weggesloten. (...) Maar hetzij zinkende of zwemmende, ik waag het op de Heere. Hij is God en geen mens; daarom zal ik op Hem vertrouwen, want Hij is mijn Al in allen'. In zijn laatste paar dagen op aarde sliep Godwin veel. Maar gaandeweg werd het lichter in zijn ziel. De vijand, die hem zijn hele leven had geplaagd, werd op het sterfbed niet meer toegelaten. Soms

sprak hij nog een paar woorden. Zoals 'geen toorn, geen toorn; geen verschrikking, geen verschrikking'. Of slechts een enkele zin, zoals: 'O ja, ik sta op de Rots, op de Rots. Rots der eeuwen, beschut mij!'. De laatste uren sprak hij niet meer. Op zondagavond 5 augustus 1877 blies Thomas Godwin de laatste adem uit. Zijn vrouw schreef: 'Zo ging hij in, in de eeuwigdurende sabbat, achterlatende een bedroefde weduwe en vele vrienden om hun verlies te betreuren. Hij was een toegenegen echtgenoot en vader, en een getrouwe en liefhebbende dominee. Zijn wens was hem verleend, dat als zijn werk gedaan zou zijn, de Heere hem dan spoedig tot Zich zou nemen. (...) De tijd was gekomen dat hij de rust moest ingaan, die er overblijft voor het volk van God. Nu is hij aan 't zingen: 'Die ons liefgehad en ons van onze zonden gewassen heeft in Zijn bloed'. Thomas Godwin was 74 jaar geworden.

Goddelijke verborgenheden

Op woensdag 8 augustus 1877 werd Godwin begraven op het nieuwe kerkhof te Godmanchester. Ds. A.B. Taylor van Manchester leidde de plechtigheid. In de kapel op de begraafplaats las hij Psalm 90 en een gedeelte uit 1 Korinthe 15. Aan het open graf sprak Taylor: 'De dood heeft onze geliefde broeder neergelegd en in zijn kille armen gevouwen. Daar ligt zijn stoffelijk overschot, stil en ademloos. Wij zullen zijn hartelijke, opgewekte stem niet meer horen, die de vermoeide vrome op zijn woestijnreis bemoedigde. Uitluitende zijn geliefde onderwerp over de Goddelijke verborgenheden van het kruis en vertellende de vrome, hoe het een en ander van Gods Woord aan zijn ziel gezegend was geworden. Maar laten wij niet tobben over ons eigen verlies, noch over de macht des doods, waardoor een verlorene broeder in de Heere Jezus begraven moet worden, aangezien hij heengegaan is om met Christus te zijn, wat verre het beste is'. Nadat het lichaam van Thomas Godwin in de aarde was neergelaten, zei Taylor: 'Aarde tot aarde, as tot as! Stof zijt gij, en tot stof zult gij wederkeren. We twijfelen niet om te zeggen: 'In de zekere hoop van een heerlijke opstanding. Want de bazuin zal slaan en de doden zullen in onverderfelijkheid opgewekt worden'. In de kapel op de begraafplaats hangen twee gedenkstenen voor Thomas Godwin. De eerste was geplaatst door zijn gemeenteleden. De tweede door zijn weduwe. Ze had laten schrijven: 'Een gezellige zondaar door soevereine genade'. (slot)

De Knecht des HEEREN

ds. G. Clements,
Gouda

Op 9 februari promoveerde ds. Marco Visser, predikant in de Protestantse Kerk in Nederland, op teksten uit Jesaja 40-55 over de Knecht des HEEREN. Wie wordt er met deze Knecht bedoeld?

Ds. Visser is beducht om op voorhand een directe lijn naar Christus te trekken. Volgens hem komt het vaak voor in de Bijbel dat een enkele persoon het hele volk vertegenwoordigt. Hij noemt deze stijlfiguur 'pars pro toto', een deel voor het geheel. Volgens deze gedachte is de 'Knecht' in Jesaja een beeld van het volk van Israël. Ds. Visser sluit hiermee aan op de eeuwenlange Joodse uitleg. We stemmen het ds. Visser toe, dat in de profetie van Jesaja de 'knecht' in enkele gevallen ook naar het volk Israël verwijst: 'Maar gij, Israël, Mijn knecht!' (Jes. 41:8). De vraag is echter of dit ook gezegd mag worden van de Knecht in Jesaja 53 en andere passages in Jesaja.

Voor de komst van Christus waren er verschillende Joodse geschriften, die Jesaja 53 op de Messias betrokken. Ook in de vroegchristelijke tijd heeft rabbi Akiva

(† 130) de Knecht als de Messias geïnterpreteerd. Echter, na de eeuwenlange tegenstelling tussen Joden en christenen in het 'christelijke' avondland is deze uitleg steeds meer losgelaten. We zien dat vooral bij de invloedrijke rabbi Rashi († 1105). Hij noemde het volk Israël de lijdende knecht. Israël is als een lam ter slachting geleid. Erg, dat de wederzijdse vijandigheid daartoe heeft bijgedragen. Was er in de christenlanden maar meer de bewogenheid van Paulus geweest voor het geestelijk welzijn van het Joodse volk (Rom. 10:1).

De ambten van de Knecht

Wie is dan de Knecht? Wanneer we de teksten in Jesaja aandachtig lezen, zien we dat de Knecht onderscheiden ambten draagt. De Knecht is Profeet. Hij is door de Geest gezalfd om Joden en heidenen te onderwijzen: 'Met waarheid zal Hij het recht voortbrengen' (Jes. 42:3). De Knecht draagt ook het ambt van Priester: 'Als Zijn ziel Zich tot een schuldoffer gesteld zal hebben, zo zal Hij zaad zien' (Jes. 53:10). Ten slotte is de Knecht ook Koning. Hij bevrijdt Zijn volk uit alle vijandige onderdrukking: 'Vorsten zullen zich voor U buigen' (Jes. 49:7). Wie is deze Knecht Die al deze ambten in Zich verenigt en draagt?

Van Wien zegt de profeet dit?

De lijdende Knecht

Wanneer we ons beperken tot de Knecht in Jesaja 53, dan wordt hier onmiskenbaar de Messias bedoeld. Het gaat in dit hoofdstuk over een enkele persoon, zeker niet over het volk. De Knecht lijdt en sterft verzoenend voor Zijn volk. De Knecht kan dus onmogelijk met het volk worden gelijkgesteld. Ook zou het aanmatigend zijn om van Israël te zeggen dat het 'geen onrecht gedaan heeft' (vers 9). Alle profeten klagen steeds weer over de overtredingen van Israël. Als er ergens in Jesaja 53 over Israël gesproken wordt, dan vooral in vers 6: 'Wij dwaalden allen als schapen, wij keerden ons ieder naar zijn weg'. Israël heeft evenals de heidenvolken het verzoenend bloed van het Lam nodig. Jesaja 53 sluit daarmee aan bij de taal van de Levitische offerdienst, waarbij het lam sterft voor het volk. Niet Israël, maar de Knecht zal sterven voor Zijn volk uit Jood en heiden. Vanuit de samenhang van het gehele boek Jesaja is de Knecht zonder meer gelijk te stellen met Jezus Christus, Die de gestalte van een dienstknecht heeft aangenomen (Filipp. 2:7).

Filippus over de Knecht

Het Nieuwe Testament blijft de beste uitlegger voor deze passages uit Jesaja. Heel duidelijk is het antwoord van Filippus aan de Moorman, de kamerling van Candacé. De Moorman las Jesaja 53 over het Lam ter slachting geleid. Hij begreep het niet en vroeg Filippus om uitleg: 'Van Wien zegt de profeet dit? En Filippus deed zijn mond open en verkondigde hem Jezus' (Hand. 8:34, 35).

Ook op andere plaatsen in het Nieuwe Testament wordt de profetie van Jesaja op Christus toegepast. Johannes de Doper wijst Hem aan als het Lam van God (Joh. 1:29). Christus Zelf zegt dat Hij met 'de misdadigers is gerekend', een profetie uit Jesaja 53:12.

Het is een reformatorisch principe van Bijbeluitleg om Schrift met Schrift te vergelijken. Moderne uitleggers weigeren de evangeliën en de brieven te gebruiken voor het verstaan van het Oude Testament, omdat het een inbreuk zou zijn op de tijdsvolgorde. Wij antwoorden daarop dat de eigenlijke Auteur van de Bijbel de Heilige Geest is, door Wie alle Bijbelschrijvers hebben gesproken. (2 Petr. 1:21).

(Voor verdere studie zie: W. Silfhout, "De Knecht, Jesaja 53 en de Joden", Apeldoorn 2021)

In deze artikelenreeks over 'het uiterste van de mens' volgen we les 56 (deel 3) uit het nieuwe vragenboekje van Hellenbroek.

Artikel 1 Zal de mens altijd leven?
 Artikel 2 Sterft dan heel de mens?
 Artikel 3 De ziel en de dood
 Artikel 4 Het lichaam en de dood
 Artikel 5 De vereniging van lichaam en ziel

Zal de mens altijd leven?

Daar stond de boom des levens in het paradijs. Nooit meer zou hij door de mens bezocht worden. Nimmermeer zou van zijn vrucht gegeten worden. En mocht de vermeete mens het voornemen hebben om zich naar de boom te begeven, de toegang was gesloten. God stelde tegen het oosten van de hof van Eden cherubs (Gen.3:24). In Adam verloor de mens het leven en hield de dood over.

ds. J. de Kok,
 Westkapelle

Dit wil de mens nu niet geloven. De mens zoekt een eeuwig leven op aarde, wil een hemel op aarde maken. Ja, ook de onbekeerde kerkmensen! En als er dan gevaren dreigen die ons aardse leven zouden kunnen doen ophouden, dan zijn we in rep en roer. Dan staat ons leven op z'n kop en laten we ons angstig voortjagen op de berichtgeving van de media. 'Help, misschien moeten we gaan sterven! Zoek dekking! Verschuil je. Trek je terug totdat de storm over is. Dan kun je weer veilig leven!'

En achter de schermen? Koortsachtig wordt er gewerkt. De gemiddelde levensduur voor mannen in 2020 is 79,7 jaar en voor vrouwen 83,1 jaar. Die leeftijd moet nog verder omhoog. Met een jaloerse blik werd in 2006 ene Harriët nagestaard die op 175-jarige leeftijd overleed. Nee, ze was geen mens, maar een Galápagosreuzenschildpad. Ook kijkt de wetenschap met een jaloerse blik naar de Finse

zoetwatermossel die wel een leeftijd van 400 jaar kan bereiken. Zoiets moet toch ook mogelijk zijn voor de mens? Al jarenlang is de wetenschap hier druk mee bezig. Sommigen menen dat wetenschappelijk gezien een menselijke leeftijd van 150 jaar haalbaar moet zijn. Maar ja, dan willen we ook nog een 'goede kwaliteit' van leven hebben, met het liefst een niet te hoog prijskaartje. Maar, we dragen de dood in ons om. We moeten sterven. De dood komt voor ons allen, tenzij Christus terugkomt vóór ons sterven.

Sterven en het oordeel

Hellenbroek verwoordt het heel eenvoudig in zijn vragenboekje. Onder het kopje 'Het uiterste van de mens en de wederopstanding' vraagt hij: Zal de mens altijd leven? Het antwoord: Nee. Het is den mensen gezet eenmaal te sterven, en daarna het oordeel (Hebr.9:27).

Mag ik eens vragen: realiseert u zich dit? Realiseert u zich dit écht? Kijk, als

we onbekeerd zijn is dát ons probleem. We realiseren ons deze verstandelijke waarheid niet met het hárt. Vroeger zei men wel: 'Zo iemand is dood voor de dood'. Weet u wanneer dit verandert? Als God mij, door Woord en Geest, bij de hand neemt en bij de oostelijke ingang van de hof van Eden gaat brengen. Begrijpt u? Dan zie ik daar 'een vlammig lemmer eens zwaards' (Gen. 3:24). Geen toegang tot het eeuwige leven. Geen toegang tot God. Dat laatste maakt de diepe smart uit in zo'n ziel. Ze hebben immers in beginsel God lief gekregen.

We gaan hier niet de gangen van Gods Kerk uitschilderen. Er is mij gevraagd om iets te schrijven over les 56 uit de 'Hellenbroekmethode' die we in onze gemeenten op de catechisatie gebruiken. Toch moeten we wel bij het begin beginnen. Zijn mijn ogen al geopend voor de gesloten toegang tot God en zo tot de gesloten toegang tot het eeuwige leven? Niet? Dan zal zo'n (psychisch gezond) mens proberen het eeuwige leven op aarde te vinden.

God laat Zijn kinderen zich niet 'doodstaren' op de gesloten toegang. Nee, op Zijn tijd gaat Hij ze leiden naar een andere toegang. Is het u weleens opgevallen dat de ingang van de tabernakel aan de oostzijde zat? En kijk nu eens, die toegang is open! Loopt u even mee het voorhof binnen? Voelt u de hitte van het vuur van het brandofferaltaar? En daarachter, dat is het wasvat. We lopen het heilige binnen. Daar de toonbroden rechts, de kandelaar links, het reukofferaltaar vóór ons. We houden even de pas in en betreden dan door het (gescheurde) voorhangsel het heilige der heiligen. Daar staat de ark. Het symbool van Christus. Door Hem is de oostelijke weg ontsloten.

Nogmaals stellen we Hellenbroeks vraag: Zal de mens altijd leven? Nee. De mens moet de tijdelijke dood sterven, maar voor Gods kind ligt achter die dood het eeuwige leven. En in dat eeuwige leven staat een boom. De boom des levens (Openb.22:2 en 14). Zeg, beste lezer(es), ook voor u?

(wordt vervolgd)

'Het is de mens gezet te sterven'

Het hart getemd

Opnieuw lezen we verder in het boek van Thomas Brooks, "Ik ben verstomd... Over de slaande hand van God". Het gedeelte dat nu volgt, is de exegese en toepassing van de woorden 'Ik ben verstomd, ik zal mijn mond niet opendoen, want Gij hebt het gedaan' (Ps. 39:10).

ds. W.A. Zondag,
Dordrecht

Thomas Brooks

Brooks legt uit dat de Hebreeuwse woorden 'Ik was stom geworden' letterlijk betekenen: 'Ik was gebonden'. De dichter voelt zich als iemand waarvan de tong is gebonden, alsof de lippen zijn dichtgenaaid, zijn dichtgebonden. Vervolgens zet hij uiteen wat het stilzwijgen niet is. Zo is er een stilzwijgen uit berekening, een stilzwijgen uit onkunde, een stoïcijns, een somber stilzwijgen en een wanhopig stilzwijgen. Over dat laatste iets meer.

Brooks wijst erop dat er veel mensen zijn die onder de slaande hand van God zwijgen, omdat ze bevreesd zijn voor God. Hun geweten zegt hen dat zij terechtge-

komen zijn onder de hand van een God, Die als hun vijand is: 'En ze weten dat Hij, Die één kind heeft weggenomen, alle kinderen kan wegnemen. Dat Hij, Die de vrouw heeft weggenomen, ook de man kan wegnemen. En dat Hij, Die een deel van het bezit heeft weggenomen, heel het bezit had kunnen wegnemen'. Dit is dus een zwijgen uit vrees voor erger.

Brooks geeft vervolgens een uiteenzetting van wat het stilzwijgen 'door genade' dan wel inhoudt. Hij noemt acht aspecten, waarvan we er nu drie samenvatten.

1. Erkennen van God als de oorzaak

Het eerste is dat de Heere wordt erkend als de oorzaak van de verdrukking of moeite. Dat staat ook duidelijk in de tekst: '... want Gij hebt het gedaan'. De psalmist kijkt als het ware door de 'tweede oorzaken' heen en gaat naar de 'eerste oorzaak'. En dat is Gods handelen. Brooks: 'Daar is geen ziekte zo licht, of God heeft

er een vinger in, al is het maar pijn in uw pink'. Hij vergelijkt het met een pen en met het schrift. Je hebt toch meer oog voor de schrijver dan voor de pen die de schrijver vasthoudt. 'Zo moeten we meer het oog hebben op de Heere, Die alle dingen doet en beweegt, in al Zijn werkzaamheid, dan op alle lagere en ondergeschikte oorzaken'.

Als een christen alleen op de tweede oorzaken ziet, zal hij verkeerd reageren. Het zal leiden tot boze gedachten. Maar als een christen mag zien op de eerste oorzaak, het handelen van God Zelf, dan zien ze niets dan 'genade, barmhartigheid en goedheid'.

2. Vrees voor Gods majesteit

Het tweede kenmerk van het stilzwijgen voor God is een heilige en genadevolle vrees voor 'de majesteit, soevereiniteit, waardigheid, autoriteit en aanwezigheid van die God onder Wiens slaande hand we verkeren'. Zó had Aäron het oog op Gods soevereiniteit. En dat maakte hem stil. Job had eveneens oog voor Gods majesteit en Eli had het oog op Gods autoriteit en aanwezigheid. Een mens zal zichzelf nooit verootmoedigen voor God en evenmin stil zijn onder Gods slaande hand, totdat hij ziet dat Gods hand een machtige hand is.

3. Heilig stil zijn

Het derde aspect van het zwijgen voor God is dat het een heilig, kalm stilzwijgen is. Brooks spreekt David na die beled: 'Immers is mijn ziel stil tot God' (Ps. 62:2). Dat betekent dat de ziel onderworpen is aan de Heere. Alle verkeerde gevoelens (hartstochten) worden 'getemd'. Zó verging het de godvrezende mensen Aäron, Eli en Job. Brooks: 'Ze zagen dat het een Vader was, Die hun deze bittere bekers in de handen gaf; en dat het Zijn liefde was die hun deze zware kruisen op de schouders legde; dat het genade was die hun deze jukken om de halzen hing. En dat veroorzaakte veel stilheid en kalmte in hun geest'.

Brooks benadrukt dat het ook in het hart stil moet zijn, zoals de muziek van Davids harp het hart van Saul tot rust bracht. 'Als Gods kinderen onder de roede zijn, maakt Hij door Zijn Geest en Woord zulke liefelijke muziek in hun zielen, dat daardoor alle beroeringen, hartstochten en verwarringen worden gestild. Dan zitten ze als Noach rustig en stil en bezitten ze hun zielen in lijdzaamheid'.

(wordt vervolgd)

Curatorium van de Theologische School

Zo de Heere wil en wij leven zal van maandag 16 mei tot en met woensdag 18 mei 2022 het curatorium van de Theologische School vergaderen. Deze dagen zijn bijzonder bestemd om de personen te horen die begeren toegelaten te worden tot het volgen van de lessen aan onze Theologische School. Het zijn belangrijke dagen voor het geheel van onze gemeenten.

Het mag onze bede wel zijn of de Heere Zelf ons mannen zou willen schenken met gaven van hart en hoofd om te mogen dienen in het ambt van herder en leraar. Want de apostel schrijft: 'Hoe zullen zij dan Hem aanroepen in Welken zij niet geloofd hebben? En hoe zullen zij in Hem geloven van Welken zij niet gehoord hebben? En hoe zullen zij horen zonder die hun predikt?' (Rom. 10:14).

Hoewel we uit de geschiedenis van onze gemeenten weten dat de Heere ook de leediensten heeft willen zegenen, is het toch de prediking van Zijn Woord die de Heere wil gebruiken tot uitbreiding van Zijn Koninkrijk en tot onderwijs van Gods kinderen. We moeten wel eerlijk belijden dat het rechtvaardig zou zijn als de Heere om onze zonden, ook van wereldgelijkvormigheid en materialisme, ons voorbij zou gaan. Wat zou het groot zijn als dit werkelijk schuld en nood mocht worden en er een geroep naar de hemel zou opgaan of Hij naar het vrije van Zijn welbehagen nog dienaren wilde schenken. Opdat de

verkondiging van de enige Naam onder de hemel de mensen tot zaligheid gegeven ook voor onze kinderen en kleinkinderen haar voortgang zou mogen hebben. Dat de Koning van de Kerk ons zo in Zijn gunst zou willen gedenken.

Alleen die personen kunnen worden gehoord die een attest van hun kerkenraad hebben ontvangen. Bij de aanmelding dient de volgende procedure te worden gevolgd:

- 1) U meldt u aan bij uw kerkenraad (voorwaarde: minstens één jaar belijdend lid zijn van onze Gereformeerde Gemeenten).
- 2) Indien de kerkenraad u een attest verleent, wordt dit attest u persoonlijk overhandigd.
- 3) Een brief met het bijgevoegde attest wordt door u verzonden en dient uiterlijk **donderdag 21 april** in het bezit te zijn van de secretaris.

Aan de kerkenraad wordt daarna een formulier toegezonden, dat volledig en zorgvuldig dient te worden ingevuld. Aan uzelf wordt ook een formulier toegezonden waarop de van belang

zijnde persoonlijke gegevens door u worden verstrekt.

Indien de gemeente vacant is, is het noodzakelijk dat de consulent aanwezig is op de betreffende kerkenraadsvergadering. Op het formulier dient de mening van de consulent duidelijk te worden weergegeven.

Genoemde formulieren dienen op korte termijn aan de secretaris van het curatorium te worden teruggezonden. De betrokkene ontvangt tijdig bericht op welk tijdstip hij verwacht wordt om gehoord te worden.

Alle correspondentie dient te worden gericht aan de secretaris van het curatorium:

ds. G.J.N. Moens,
Frans Halslaan 23
3241 AB Middelharnis

In deze oproep is begrepen het uitzien naar mannen die (na opleiding) als zendingspredikant mogen uitgaan. De nood dringt ook voor de verschillende zendingsgebieden!

De curatoren bevelen zich, met de docenten en de studenten bij de voortduur in uw aller voorbede aan. De Heere verlene ons zo elkaars lasten te mogen dragen.

Namens het curatorium:
ds. A. Schreuder, voorzitter
ds. G.J.N. Moens, secretaris

Tijdens de Tweede Wereldoorlog schreef Johannes de Kok brieven aan 'de verstrooiden in het buitenland'.

Ontberen doet waarderen

De brieven aan de verstrooiden in het buitenland tijdens de Tweede Wereldoorlog werden samengesteld door ouderling Johannes de Kok, in die tijd preses van de kerkenraad van Middelburg. Ze werden geschreven van juni 1943 tot augustus 1944. Daarna was postverkeer in oorlogstijd niet meer mogelijk.

ds. J. Schipper,
Scherpenzeel

In juli 1945 zijn deze brieven in brochurevorm uitgegeven onder de titel "Ons verblijf in Duitsland (1943-1945)". Het zijn zes brieven vol vermaning, onderwijs en bemoediging. Echt pastoraal! In een Voorwoord schrijft De Kok: 'Onnoodig te vermelden is, dat waar dit werk uit liefde geschiedde, het nooit te zwaar was. Dat zij, die er van mochten genieten, hiervan eere mochten geven aan God door God, want Hij beheerscht alle toestanden'. Ook weten we uit dit Voorwoord dat alle verstrooiden mochten terugkeren uit het buitenland: 56 uit de gemeente van Middelburg en vier uit die van Vlissingen.

Ontberen doet waarderen
In de eerste brief spreekt De Kok over het 'ontberen doet waarderen', ook in

godsdienstig en bijbels licht. Daarna gaat hij in op Gods doel met dit alles: 'Gij zult wellicht wel eens gedacht hebben over het 'waarom' en het 'hoe lang nog'. Het eerste is in het algemeen eigen schuld en ook van de Kerk- en Landszonden. Ziet hoe ons Nederland is bedeed geweest met vele van Gods weldaden zoowel in vrede als in oorlog. Hoeveel van Gods uitverkorenen waren voorheen op onzen vaderlandschen bodem, ja, de Hoofden des volks maakten een verbond met den oppersten Potentat der Potentaten. Toen waren wij klein, doch sterk omdat er geleefd werd uit het zuivere beginsel van Gods Woord. Thans zijn wij zwak; zonde en ongeloof overstroomden ons, dewijl de ware Godsdienst niet meer is de ruggegraat van den Staat. En wat het tweede aangaat: 'hoe lang nog', dat kunnen wij niet zeggen. Alleen als

onze ellende zoo diep gevoeld wordt dat het ons met Daniël aan God verbindt, dan is er hope'.

De Kok wijst er dan op dat het besluit van God verborgen is, maar dat er ook veel geopenbaard is in Zijn Woord. Hij spreekt de hoop uit dat zij allen bewaard mogen blijven bij de Waarheid: 'Probeert onder biddend opzien tot den Heere, in leer en wandel een voorbeeld der goede leer te zijn, opdat alzoo anderen voor Christus gewonnen worden'.

Plechtstatige stijl

In de tweede brief gaat hij uitgebreid in op het leven van Jozef in Egypte: 'Leert hieruit dat Joseph is een godzalige onder de heidenen en levende in reinheid en matigheid, zich onthoudende van zondige gewoonten, afgezonderd als een verbondsvolk en om als getuige op te treden onder de volkeren; dat is ook onze en uw taak en plicht'.

In de derde brief gaat de schrijver nader in op het woordje 'vrede'. En verder spoort hij de jongens weer aan, het Woord niet te verloochenen: 'Ik wil U in uwe verdrukking en ellende dezen raad geven: Zoek bij alles en voor alles uw godsdienstig begrip en de oude Religie te bewaren en een geopende, reine consciëntie te houden omtrent de zondige gewoonten waaronder U verkeert. Doe er niet aan mee, maar houdt uw consciëntie in een tederen wandel en vergeet nooit uw plichten tegenover God en mensen. Zoek een zonderling te zijn onder velen, want de Godzaligheid behoort aan éénlingen'.

Zo schreef De Kok in een - voor ons gevoel - plechtstatige stijl de brieven aan de 'geliefden in den vreemde', de 'verstrooide leden en doopleden der Geref. Gemeente Middelburg'. In de vierde brief (22 december 1943) heeft De Kok het over de liefde van Paulus voor het volk van Israël: 'de toegenegenheid mijns harten'. De Kok past dat toe op de situatie van de verstrooiden in het buitenland: 'Paulus wil zeggen, en wij met hem, dat wij, mensen, u niet kunnen geven wat wij wenschen dat u bezitten zou en daarom bidden en smeeken wij tot Hem, die alles vermag te geven, naar Zijn overvloedige goedheid en naar Zijn belofte, ook aan de verstrooiden, die volgens Petrus waren in Pontus, Galatië, Cappadocië, Azië en Bithynië, want wij en Paulus kunnen wel planten en Apollos nat maken, doch de wasdom moet van God Zelf komen'.

(wordt vervolgd)

Boekennieuws

"Zie Christus' liefde rijk en vrij",
ds. H. Brons;
uitg. De Banier;
111 pag., € 9,95.

Zie Christus' liefde rijk en vrij

Blij verrast was ik met het bundeltje "Zie Christus' liefde rijk en vrij" met uit het Engels vertaalde hymns. Ds. H. Brons is aan het schatgraven geweest en heeft prachtig edelgesteente opgegraven en tentoongesteld. Ik doel op de schat aan rijke, geestelijke hymns die de aan ons verwante Engelse gemeenten kennen. Ze zijn verzameld door William Gadsby en verrijkt door anderen, onder wie Joseph Philpot. Ze worden onder meer gebruikt in de Philpotgemeenten, maar zijn ook bijzonder bruikbaar voor gebruik in de gezinnen. Mijn broeder heeft zich, met de hem door God gegeven talenten, ingespannen om er een aantal zo te vertalen dat de boodschap ervan in volle rijkdom doorgegeven wordt. Ik kan me niet voorstellen dat iemand die geestelijk leven kreeg, zijn geestelijke beleving en de gevoelens van zijn ziel hier niet vertolkt vindt.

Op een van mijn reizen naar Zuid-Engeland kocht ik bij vrienden Gadsby's bundel en het verbaasde me dat er nog zo weinig van in ons taalgebied is doorgegeven. De dichter Marinus Nijse heeft er vroeger ook een aantal van vertaald en zelf heb ik er ook enkele in onze taal overgezet. Maar dit bundeltje overstijgt wat anderen deden. Als voorbeeld geef ik hieronder een gedicht van Anne Steele, 'God onze Schuilplaats'. Wel jammer dat er geen melodieën bij geleverd zijn voor het zingen in de gezinnen of door onze koren. Er is wel een verwijzing naar een website, waar die te vinden zijn. Ik wens het boekje veel herdrukken toe en hoop dat er dan ook een inhoudsopgave wordt toegevoegd.

ds. C.J. Meeuse, Arnhemuiden

God onze Schuilplaats

*O Schuilplaats van mijn bange hart!
Als ik door golven loop,
Of stijgend water mij verwacht,
Biedt U alleen mij hoop.*

*Tot U roep ik in elk gevaar,
Want U geneest en hoort.
In elke pijn die ik ervaar,
Vertrouwt alleen Uw Woord.*

*Als ongeloof zijn stem verhoogt,
Bent U toch ook mijn God?
De bron van troost lijkt opgedroogd,
En heel mijn hoop verdort.*

*Genadig God, waar anders heen?
Ik zoek U in gemis
Want ik vertrouw op U alleen,
Hoewel het donker is.*

*U zegt mij toch tot U te gaan?
U hoort toch in de nacht?
Dan kan het oor van Uw genê
Niet doof zijn voor mijn klacht!*

*Uw vrije goedheid geeft gehoor,
U hoort de boetstem.
Verleen mij steeds een gunstig oor
Voor wat mijn borst beklemmt.*

*Ik nader Uw genadetroom,
Want daar is overvloed;
Recht nederig is nu mijn toon,
Ik wacht hier aan Uw voet.*

BOEKAANKONDIGINGEN

"Binding in bevinding", dr. C.A. van der Sluijs; uitg. Om Sions Wil; 224 blz., € 17,95.
In dit boek zoekt dr. Van der Sluijs naar het essentiële van 'gereformeerd-zijn' in hoofd en hart. Prikkelend omschrijft hij wat binding en bevinding betekent voor kerk, theologie, prediking en geestelijk leven.

"Het Lam overwint", ds. J. van Rijswijk; uitg. Lucas boeken; 138 blz.; € 17,50.
Acht preken over de brieven aan de zeven gemeenten. Nadrukkelijk wijst onze broeder uit Oud-Beijerland erop dat - dwars door alles heen - Christus de geschiedenis leidt.

"Gewapend", ds. C.A. van Dieren; uitg. Gebr. Koster; 169 blz.; € 15,90.
In elf preken over de wapenrusting worden de wapens en hun gebruik door geestelijke strijders beschreven. Vanuit een nauwkeurige exegese zoals we die van hem gewend zijn, wordt praktisch en indringend onderwijs gegeven.

"Geschonken geschriften", Kerkelijk bureau OGGiN; uitg. Gebr. Koster; 126 blz.; € 14,90.
Bundel met zes preken van bekende en onbekende oudvaders. Voorafgaand aan de preek wordt een korte levensschets gegeven van de betreffende predikant.

"Uw Waarheid zal bestaan", predikanten GGiN; uitg. Gebr. Koster; 142 blz.; € 15,50.
Acht preken van predikanten uit de Gereformeerde Gemeenten in Nederland. Het betreft Kerstpreken en preken voor Oude- en Nieuwjaarsdag.

"De vijf zalen van Bethesda", ds. B. J. van Boven; uitg. Gebr. Koster; 269 blz.; € 24,90.
Dit boek bevat de neerslag van elf gemeentevonden waarop het bekende boek van Pleun Kleijn is behandeld. De gewondenzaal, de gerichtsaal, de bruiloftsaal, de operatiezaal en de zaal van de onverbeterlijkheid komen aan de orde als beschrijving van het geestelijk leven van Gods kinderen.

"Bij het geopende Woord", GG-predikanten; uitg. Gebr. Koster; 365 blz.; € 14,90.
Verschillende predikanten hebben een bijdrage, van ieder een maand, aan dit dagboek geleverd. De priesterdienst, Psalmen, Jeremia, Naäman, de nachtgezichten van Zacharia, woorden uit het Johannes-evangelie en andere thema's komen aan de orde. Een vertrouwd dagboek, dat zijn weg wel zal vinden.

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

te Lisse,
ds. J. van Rijswijk te Oud-Beijerland;
te Ridderkerk-Slikkerveer,
ds. J.B. Huisman te Ermelo.

Bedankt:

Voor Oostkapelle,
ds. J. van Rijswijk te Oud-Beijerland;
voor Zoetermeer,
ds. W. Visscher te Amersfoort.

VERSLAG ROUWDIENST EN BEGRAFENIS DS. G. MOUW

Tijdens de rouwdienst van ds. G. Mouw op 31 januari memoreerde ds. W. Mouw, predikant van de Gereformeerde Gemeente te Opheusden en oudste zoon van de overledene, eerst enkele zaken uit het leven van zijn onvergetelijke vader. Wanneer de Heere in zijn leven kwam, hoe hij werd geleid, maar bovenal hoe zijn einde was geweest; een arme zondaar, die de hel verdiend had, maar mocht rusten op de volkomen arbeid van Christus. Die Middelaar was zijn leven en zijn hoop. Vervolgens bepaalde hij de aanwezigen bij Johannes 17:24: 'Vader, Ik wil dat waar

Ik ben, ook die bij Mij zijn, die Gij Mij gegeven hebt; opdat zij Mijn heerlijkheid mogen aanschouwen, die Gij Mij gegeven hebt; want Gij hebt Mij liefgehad, vóór de grondlegging der wereld'.
Ds. W. Mouw bepaalde bij vier gedachten: voor wie Hij bidt ('die Gij Mij gegeven hebt'); het verlangen waarmee Hij bidt (Hij vraagt of ze mogen zijn waar Hij is); het doel waartoe Hij bidt ('opdat zij Mijn heerlijkheid mogen aanschouwen'); en de grond waarop Hij bidt ('want Gij hebt Mij liefgehad vóór de grondlegging der wereld'). In het Hoge priesterlijke gebed geeft de Zoon aan wat Zijn wil is en dat is ook de wil van Zijn Vader. Het ziet op de vredeeraad in de nooit begonnen eeuwigheid. De gegevenen zijn de uitverkorenen, ook de naam van ds. G. Mouw is daar genoemd. En om hen tot de heerlijkheid te leiden, moest de Zoon afdalen uit de heerlijkheid van de hemel naar deze aarde om de bloedprijs te betalen. Maar Christus heeft ze niet gekocht opdat ze op de aarde zouden blijven leven. Hij wil hen bij Zich hebben om Zijn heerlijkheid in de hemel te aanschouwen. De rouwdienst werd afgesloten met gebed, waarna gezongen werd Psalm 68:2.

Bij het open graf sprak de consulent, ds. G. van Manen, woorden van meelevens tot de weduwe en haar nageslacht, maar ook tot de kerkenraad, de gemeente en het kerkverband. Hij bepaalde bij de tekst, die ook op de rouwkaart vermeld stond, 2 Korinthe 8:9: 'Want gij weet de genade van onzen Heere Jezus Christus, dat Hij om uwentwil is arm geworden, daar Hij rijk was, opdat gij door Zijn armoede zoudt rijk worden'. Ter afsluiting werd bij de geopende groeve gezongen Psalm 68:10. In de na-begravenis sprak eerst ds. W. Mouw een dankwoord namens de familie, waarna Psalm 72:11 gezongen werd. Hierna sprak ouderling N. Verdoes. Deze las Hebrëeën 2 en sprak een enkel woord waarin de woorden 'kroon' en 'wonder' centraal stonden. Hiermee werd vooral aangegeven hoe de prediking en het leven van ds. G. Mouw geweest is.

Kerkenraad Uddel

WIJZIGING KERKELIJK JAARBOEK

Blz. 160: Scriba diaconie en kerk van de gemeente in Delft is nu: J.A. Roukens, Brink van Pinkeltje 9, 2642 EA Pijnacker, tel. 015-2000160 of 06-10104656, e-mail: scriba@gergemdelft.nl
Regeling preekbeurten doet nu: S. de Vree, Delftsestraatweg 60A, 2645 CB Delfgauw, tel. 015-2852551 of 06-33935992, s.devree@gergemdelft.nl

Berichten

LANDELIJKE EVANGELISATIEDAG

Wat kan ik doen? Wat kunnen wij als gemeenten doen? Vragen die we veel horen rond het evangelisatiewerk. Op zaterdag 26 maart willen we daar met u over nadenken op onze landelijke evangelisatiedag. Via een livestream vertellen verschillende sprekers over 'De evangeliserende gemeente' en spreken workshopsleiders over dit thema.

Meer informatie vindt u in het januari-nummer van De Evangelist en op onze website. Voor de workshops dient u zich aan te melden op: www.evagg.nl/ evangelisatiedag. Mogelijk kunnen we u

uitnodigen om fysiek aanwezig te zijn in het Hoornbeek College in Amersfoort. Deputaatschap Evangelisatie

SEKSUEEL MISBRUIK BINNEN DE KERK

De kerk hoort een veilige plaats te zijn. Gelukkig ervaren velen dat in de praktijk. Toch is die veiligheid niet vanzelfsprekend. Ook binnen kerkelijke verhoudingen komt helaas seksueel misbruik voor. Bij seksueel misbruik gaat het om elk gedrag, zowel fysiek als emotioneel, dat de grens overgaat van passend pastoraal, ambtelijk of kerkelijk contact en niet langer uitsluitend gericht is op het belang van de ander. Dit veroorzaakt

altijd schade, niet alleen voor de betrokkenen, maar ook voor het gezag van Gods Woord.

Om slachtoffers van misbruik te ondersteunen en desgewenst de weg te wijzen naar hulpverlening is er een Meldpunt Seksueel Misbruik Reformatorische Kerken. Iedereen die problemen of vragen heeft over misbruik binnen kerkelijke verhoudingen kan contact opnemen met het Meldpunt. Het Meldpunt richt zich primair op seksueel misbruik in kerkelijke of pastorale gezagsrelaties, maar neemt ook andere vragen op dit terrein in behandeling en wijst indien gewenst de weg naar de juiste hulpverlening of begeleiding. Informatie over het Meldpunt is te vinden op de websites van de drie aan het Meldpunt verbonden kerken (GG,

GGiN en OGGiN). De coördinator van het Meldpunt (Maria Vermeulen) is dagelijks bereikbaar tussen 9.00 uur en 17.00 uur op tel.nr. 06-10815664. Contact opnemen kan ook via het contactformulier op de website. U kunt zowel voor uzelf als voor een naaste uw vragen stellen. Meldingen van (mogelijk) grensoverschrijdend gedrag worden strikt vertrouwelijk behandeld. Op de website staat hoe de procedure verloopt. De wijze waarop er vervolg wordt gegeven aan de situatie wordt met u of jou

afgestemd en in overleg uitgevoerd. Stichting Meldpunt Seksueel Misbruik Reformatorische Kerken

HOUD ME VAST-CURSUS

Opnieuw biedt De Vluchtheuvel de 'Houd me vast-cursus' aan. In vier avonden werk je als echtpaar aan een hechtere band in je huwelijk. Er is nog ruimte in Hoevelaken (11 maart, 25 maart, 8 april en 22 april), Dordrecht (20 mei, 3 juni, 17 juni en 1 juli) en Goes (11 mei, 25 mei, 8 juni en 22 juni). Voor Woerden wordt bij voldoende

aanmeldingen de cursus nog ingepland. Meer informatie: www.relaties.stichting-devluchtheuvel.nl of mail huwelijk@stichting-devluchtheuvel.nl of bel 0113-213098.

ZINGEN VOOR JBGG

Het Hollands Jongerenkoor start in april met het 12e project. Het koor repeteert en zingt op diverse plekken in Nederland en collecteert voor de JBGG. Je kunt in je eigen regio repeteren. Opgeven via: www.hollandsjongerenkoor.nl Leeftijd vanaf 15 jaar.

Kerkdiensten

ZONDAG 27 FEBRUARI 2022

Aalst 9.00 en 14.30 uur ds. J.W. Verweij; Alphen aan den Rijn 18.30 uur ds. J. van Laar; Amersfoort 9.00, 11.30 en 16.30 uur ds. M.H. Schot; Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 10.00 uur ds. A.B. van der Heiden en 17.00 uur ds. R. Kattenberg; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. M. Joosse; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Beekbergen 10.00 en 18.30 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Berkenwoude 10.00 (H.A.) en 19.00 uur (H.A.) ds. W. Silfhout; Bodegraven 10.00 uur ds. G. Clements en 16.30 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Boskoop 9.30 en 16.30 uur (H.D.) ds. P.J. de Raaf; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle aan den IJssel-Middelwatering 10.00 en 17.00 uur (H.D.) ds. H.A. van Zetten; Capelle aan den IJssel-West 10.00 en 18.00 uur ds. G.W.S. Mulder; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Delft 18.30 uur stud. J.M. Evers; Den Haag-Scheveningen 15.30 uur ds. J. van Rijswijk; Deventer 10.00 en 15.00 uur stud. A.E. Brijder; Dinteloord 14.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. A.A. Brugge; Dordrecht 9.30, 11.45 en 16.45 uur ds. W.A. Zondag; Drachten 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Ede 16.00 uur ds. G. Clements; Eindhoven 15.00 uur ds. S. Maljaars; Emmeloord 19.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Enkhuisen 9.30 en 16.00 uur (H.D.) ds. G. Heijkamp; Enschede 9.30 uur ds. D. de Wit; Enter 15.00 uur ds. A. Schreuder; Ermelo 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. S. Maljaars; Genemuiden 9.30, 15.00 en 18.30 uur ds. A. Verschuure; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Goudswaard 16.30 uur ds. G.J. Baan; Groningen 19.00 uur ds. A. Schot; Haamstede 10.00 uur ds. H. Brons en 15.30 uur ds. G. Pater; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00, 13.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Herkingen 14.30 uur ds. A.P.

Baaijens; Hilversum 16.00 uur (H.D.) ds. M. Blok; Hoedekenskerke 10.00 uur ds. C. Harinck en 14.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Hoofddorp 9.30 en 16.00 uur ds. J. van Laar; Hoogeveen 9.30 en 15.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; Houten 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 19.15 uur ds. W.A. Zondag; Kampen 9.30 (H.A.), 14.00 (H.A.) en 17.00 uur (H.A.) ds. D.W. Tuinier; Kamperland 10.00 uur ds. A.P. Baaijens en 16.30 uur ds. C. Harinck; Kapelle-Biezeling 10.00 en 16.30 uur ds. J. IJsselstein; Kesteren 12.30 en 18.00 uur ds. L. van der Kuij; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Krimpen aan den IJssel 16.30 uur ds. P.C. Vlot; Leerdam 18.30 uur stud. A.E. Brijder; Lelystad 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. H.J. Agteresch; Meeuwen 18.00 uur ds. W.J. Karels; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. P. Mulder; Melissant 10.00 uur ds. W. Harinck en 15.00 uur ds. C.J. Meeuse; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 en 16.00 uur ds. A.T. Huijser; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; Naaldwijk 19.00 uur ds. W. Visscher; Nieuwdorp 14.00 uur ds. B. Labee; Nieuwe-Tonge 10.00 en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; Nieuwer Ter Aa 19.00 uur ds. M.H. Schot; Nieuwerkerk 15.30 uur ds. G.J. van Aalst; Nijkerk 9.30 (H.D.) en 18.30 uur ds. M. Blok; Nisse 9.30 en 14.30 uur stud. M. Boersma; Ooltgensplaat 18.00 uur stud. J.J. Hoogerbrug; Oostburg 18.30 uur ds. J.B. Zippro; Oosterend (Texel) 10.00 en 16.00 uur stud. M.G. van Middendorp; Oosterland 10.00 uur ds. G.J. van Aalst en 18.30 uur ds. J.J. Tanis; Oostkapelle 16.00 uur ds. H. Brons; Ouddorp 9.15 en 18.30 uur ds. G. Pater; Oude-Tonge 18.00 uur ds. P. Mulder; Poederoijen 14.30 uur ds. E. Bakker; Poortugaal 19.00 uur ds. L. Blok; Poortvliet 10.00 uur ds. J.J. Tanis; Puttershoek 10.00 en 15.30 uur stud. J.J. Hoogerbrug; Ridderkerk-Slikerveer 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Rijssen-Noord 9.30 en

18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 14.30 uur ds. S.W. Janse; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. S.W. Janse; Rilland-Bath 9.30 en 18.30 uur ds. M. Karens; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 en 16.00 uur stud. J.M. Evers; Rotterdam-Centrum 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. G. Hoogerland; 's-Gravenpolder 14.00 uur ds. M. Karens; 's-Gravenzande 9.30 en 15.00 uur (H.D.) ds. J.B. Huisman; Scherpenzeel 10.00 (H.D.), 15.00 en 18.30 uur ds. J. Beens; Sint-Annaland 14.30 uur ds. K. Boeder en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Sint Philipsland 18.00 uur stud. M. Boersma; Soest 15.30 uur ds. H. van der Heiden; Spijkenisse 10.00 (H.A.) en 19.00 uur ds. G.J. Baan; Sprang-Capelle 9.30 en 15.00 uur ds. J. Schipper; Stolwijk 10.00 en 19.00 uur ds. P.C. Vlot; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. J.B. Zippro; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. J. de Kok; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Uddel 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. G. van Manen; Urk 10.00 (H.A.) en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 18.30 uur (H.D.) ds. C. Sonneveld; Vlaardingen 19.00 uur ds. P.J. de Raaf; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. B. Labee; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. C. Hogchem; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Westzaan 19.00 uur ds. H.J. Agteresch; Wierden 14.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. D. de Wit; Woerden 19.00 uur ds. M. Joosse; Wolphaartsdijk 14.30 uur ds. W. Harinck en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 en 16.00 uur ds. C. Sonneveld; Zwijndrecht 9.30 (H.A.) en 15.30

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

uur ds. H.E.P. Fortuijn; Zwolle 15.00 uur ds. A.B. van der Heiden.

DINSDAG 1 MAART 2022

Hoofddorp 19.45 uur ds. H.J. Agteresch; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. A. Schot; Meliskerke 19.30 uur ds. A.T. Huijser; Opperdoes 19.30 uur ds. G. van Manen; Rijssen-Noord 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rotterdam-Centrum 19.45 uur ds. A. Verschuure; Uddel 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Urk 19.30 uur ds. A.J. de Waard.

WOENSDAG 2 MAART 2022

Meeuwen 19.30 uur ds. W. Mouw; Nunspeet 19.30 uur ds. A. Schot; Rhenen 19.30 uur (voor de zending) ds. J. Schipper.

WOENSDAG 2 MAART 2022 (BIDDAG)

Amsterdam 14.30 en 19.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Den Haag-Scheveningen 14.30 uur ds. H. Brons en 19.30 uur stud. J.M. Evers;

Dirksland 10.00 en 19.00 uur ds. K. Boeder; Herkingen 14.30 uur ds. G.J. van Aalst en 19.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Kamperland 14.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen en 19.00 uur ds. J.J. Tanis; Melissant 14.30 en 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Middelharnis 9.30, 14.30 en 19.00 uur ds. G.J.N. Moens; Mijdrecht 14.00 en 19.30 uur ds. P.C. Vlot; Nieuwe-Tonge 14.30 en 19.00 uur ds. L. van der Kuijl; Ooltgensplaat 14.30 en 19.00 uur ds. J.B. Zippro; Oude-Tonge 14.30 en 19.00 uur ds. M. Karens; Ouddorp 14.30 en 19.00 uur ds. G. Pater; Oudemirdum 14.00 en 19.00 uur ds. D.W. Tuinier; 's-Gravenzande 15.00 en 19.30 uur ds. H.A. van Zetten; Soest 14.30 en 19.30 uur ds. W. Visscher; Spijkenisse 14.30 en 19.30 uur ds. J.B. Huisman; Waardenburg 14.30 en 19.30 uur ds. C.A. van Dieren.

DONDERDAG 3 MAART 2022

Geldermalsen 19.30 uur ds. S.W. Janse; Middelburg-Zuid 19.30 uur ds. J. van

Rijswijk; Nieuwer Ter Aa 19.30 uur ds. M. Blok; Rijssen-Zuid 14.15 uur (huw.bev.) ds. S.W. Janse; Stolwijk 19.30 uur (H.D.) ds. G. Hoogerland.

VRIJDAG 4 MAART 2022

Beekbergen 14.00 uur (huw.bev.) ds. A. Schreuder; Urk 16.00 uur (huw.bev.) ds. A.J. de Waard.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 27 FEBRUARI 2022

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. M. Vos; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 15.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Advertenties

Het Deputaatschap ter behartiging van de belangen van De Saambinder en de redactie vernamen met droefheid het overlijden van hun oud-redactiesecretaris en geliefde broeder

J.J. Verhage

Van 2004 tot 2019 heeft hij veel voor ons kerkblad betekend. Met respect en dankbaarheid kijken wij op zijn inzet en betrokkenheid terug. Van harte wensen we zijn kinderen en kleinkinderen toe dat de Heere hen zal troosten in dit verlies.

Namens het Deputaatschap: ds. H.A. van Zetten, voorzitter
B. Agteresch, secretaris

Namens de Redactie: ds. G.J. van Aalst, hoofdredacteur
J. van 't Hul, redactiesecretaris

Te huur: VAKANTIEWONING (8 pers.) in Marum (Gr). Info: 0594-644548 / familiedewith@hotmail.com

Niet-ritmische PSALMZANGAVOND
D.V. zaterdag 5 maart - 19.30 uur
St. Maartenskerk Zaltbommel
Organist: Pieter Heykoop
Leiding: Ds. A.T. Huijser
Ga voor toegangskaarten naar:
www.pieterheykoop.nl

Maatschappelijk werker

>> www.dehaven.nl/vacature-mw

bij Stichting De Haven
in Den Haag voor
20 tot 32 uur per week

DeHaven
trouw.licht.beekst

*Begrafenisonderneming
de Jongh*

Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begrafenissen

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar

Hardinxveld-Giessendam	0184 - 611 154
Waardenburg	0418 - 652 039
Werkendam	0183 - 701 017
Dordrecht e.o.	078 - 641 27 40
Nieuw-Lekkerland	0184 - 683 838

info@begrafenisondernemingdejongh.nl
www.begrafenisondernemingdejongh.nl

**BBV Barneveldse
Begrafenis
Vereniging**

voor een waardige, eenvoudige
verzorging van begrafenissen
in Barneveld en omstreken

- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- laatste wilsbeschikking
- drukwerk
- opgave van lidmaatschap
- geen crematie

Begrafenisverzoegers:
Dhr. G. de Groot
(06) 50 21 72 55
0342 - 44 18 12
Dhr. G.M. van Lagen
(06) 20 12 44 00
www.BBVer.nl

**Enthusiast JEUGDENSEMBLE
zoekt dirigent(e) per D.V. maart '22.**

Onze leden zijn jongeren vanaf ong.
8 jr. die 1x per 2 wkn op vrijdagavond
(18.30u-19.30u) repeteren in de GG V'daal.
Interesse? Vóór D.V.10 mrt reageren:
intermezzo@gergemveenendaal.nl

**Ds. D.W. Tuinier vertelt Bijbelse
verhalen voor kinderen**

CD 1 thema: Biddag: Bidt zonder
ophouden

CD 2: En nog is er plaats... 8 gelijkenissen

Prijs: 1 CD 10 euro / 2 CD's 15 euro
(exc. verzendkosten)

T.b.v. renovatie kerkgebouw Kampen
Bestellen: kerkbouw@gergemkampen.nl

**ZOEK JE NIEUWE WERKERVARING IN
HET BUITENLAND?**

**VERZORGENDEN IG &
VERPLEEGKUNDIGEN**

Sunset Manor is het verzorgingstehuis van
de Netherlands Reformed Congregation in
Chilliwack (British Columbia) in Canada
waar ouderen de mogelijkheid hebben zorg
te ontvangen met een reformatorisch
identiteitsprofiel.

Mail voor een functieomschrijving,
vragen of meer informatie Kristel:
staff@sunsetmanor.ca (Nederlands) of
dr. Neil Hilliard: neilh@sunsetmanor.ca
(Engels).

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING

P.H. VAN DER LEER

Veenendaal Rhenen

Voor een persoonlijke en betrokken begeleiding
bij het verzorgen van alleen begrafenissen

P.H. van der Leer

T 0318 - 526641

E info@phvanderleer.nl

M 06 - 46376232

W www.phvanderleer.nl

**De mooiste collectie PVC vloeren.
Laat u adviseren in uw eigen huis!**

Afspraak plannen? 06-19557166
DE VLOERENKONING.NL

Betaguard van NeoLife:

- Geeft pollen minder kans
 - Om vrijer te ademen door de neus
 - Bij een gevoelige huid
- Februari-aanbieding.
Kommie 0634826766
www.naturalhealthproducts.nl

**'Specialist in
vloertegels,
wandtegels en
PVC vloeren'**

Energieweg 8c | 4231 DJ Meerkerk | 0183 - 35 42 25 | kroonvloereninsteen.nl

op goede basis samen groeien

Heb je een warm hart voor onze 430 kinderen en 50 collega's?
En weet je -met enthousiasme- ons als collega's mee te nemen in de
verdere doorontwikkeling van onze mooie school? Dan is deze vaca-
ture op de Wittenbergschool in Scherpenzeel iets voor jou!

**Met ingang van het cursusjaar 2022-2023
zoeken we een verantwoordelijke, energieke
en besluitvaardige**

• directeur-bestuurder

Spreekt deze vacature je aan? Op www.wittenbergschool.nl vind
je meer informatie over de school. Ook kun je hier de uitgebreide
profielchets vinden. We komen graag met je in contact! Voor meer
informatie kun je contact opnemen met D.D. (Dick) Both (06-36 33
67 89). Hij begeleidt het proces van werving en selectie. De sollicita-
tiebrief met cv kan tot uiterlijk 4 maart 2022 gemailld worden naar
dick@bothendebrijn.nl.

**NU OOK IN
ZALTBOMMEL**

Het team van Deviaa heeft ruime ervaring
met het bieden van hulp binnen
reformatorische gezinnen.

- ✓ Behandeling op maat
- ✓ Begeleiding op maat
- ✓ Opvoedondersteuning

Uw adres voor
identiteitsbewuste jeugdzorg

Deviaa

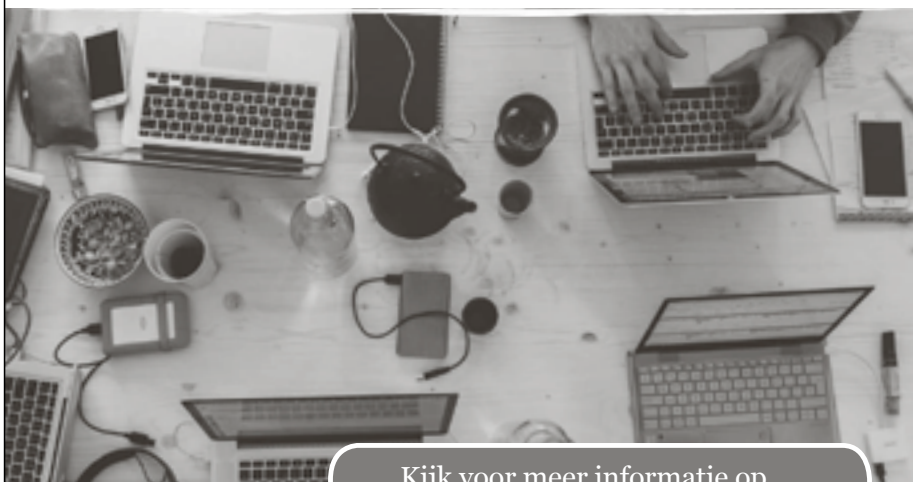
Stationsweg 41d, Zeijndrecht
Vandellier 55a, Veenendaal
Van der Geessenweg 49, Kringsen afd. (toel)
Johan van Oldenbarnevelstraat 1,
Zaltbommel

T 078-4444 000

E info@deviaa.nl

deviaa.nl

Voor ons kantoor in Woerden zijn wij op zoek naar een
secretaresse

Kijk voor meer informatie op
www.zgg.nl/vacatures. We zien
uit naar je sollicitatie.

ZENDING GEREFORMEERDE GEMEENTEN

VerkeerstheorieVanWijngaarden

ONLINE LEREN • OEFENEXAMENS VOOR CBR AUTO THEORIE EXAMEN

HUIZE
Winterdijk

Hart voor de zorg en onze ouderen?

- **Wijkverpleegkundige**
- **Secretaresse Raad van Toezicht**

Solliciteren? Bezoek onze website voor meer informatie!

www.huizewinterdijk.nl/vacatures

Jong stel zoekt (klus)woning in Garderen, Uddel, Putten en omstreken.
Weet u iets? Neem dan a.u.b. contact met ons op via 06-30079106

Welkom terug op ons bungalowpark!

De Verrassing
Bungalowpark

AL 65 JAAR VERRASSEND OP TEXEL

www.deverrassing.nl
0222 318906

Fides

praktijk voor hulpverlening en diagnostiek

Een vertrouwd adres voor hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen vanuit een Bijbelse visie.

Wij bieden o.a. hulp bij:

- Opvoedingsvragen
- Relatie- of werkproblemen
- Somberheid, angst, piekeren
- Psychische klachten
- Gezinsproblemen
- Identiteits- en andere vragen

U kunt bij ons ook terecht voor psychologisch onderzoek, indicatieaanvragen en onderzoek, begeleiding en training van mensen met een verstandelijke beperking.

Bel voor informatie of aanmelding
Tel. 0342 - 41 99 77
Van Breugelplantsoen 1
3771 VM Barneveld
www.fideshulpverlening.nl

W
VAN DER WILT
RAAMDECORATIE

UW ADVISEUR

AAN HUIS

☎ 06 - 36 29 43 14
🌐 wiltraamdecoratie.nl

BOEKEN EN MUZIEK
VAN DER BOOM
 Voorstraat 41 – 3245 BG Sommelsdijk
 Tel. (0187) 482614 – Fax (0187) 484520
 www.boekhandelvanderboom.nl

Lekker op vakantie in een compleet ingerichte LODGETENT! (5 tot 7 pers.) in Frankrijk, Spanje of Oostenrijk
 Info: 0653895937 www.familylodges.eu

T.H. zr. ruime, complete nette 6 pers. st.caravan, open (vis-, vaar)water in FRIESLAND, incl. gebr. m.boot, trampo, wifi, div. data, meivak. + bouwvak.
 0641437993

BROUWER
 PSYCHOLOGEN

Psychologische hulp voor kinderen en volwassenen

Brouwer Psychologen geeft hulp aan kinderen, jongeren en volwassenen bij psychische klachten en in moeilijke situaties. Dat doen we vanuit onze christelijke identiteit, al ruim 30 jaar. Wij bieden o.a.:

- behandeling en begeleiding
- psychologisch onderzoek

Dit doen we ook voor mensen met een verstandelijke beperking.

Kijk op www.brouwerpsychologen.nl.
 Of bel **0180 - 426955**

Ridderkerk, Barneveld, Geldermalsen en Apeldoorn (nieuw)

Als thuis even niet meer gaat

Het kan je gebeuren. De spanningen lopen thuis – om welke reden dan ook – hoog op. Zó hoog, dat je uit huis moet. Maar... waar ga je dan heen? **Stichting Op Doorreis** biedt een tijdelijk warm thuis aan christelijke jongeren en volwassenen. Bel of mail en check meteen of er plek is voor jou.

Logeerhuizen in Barneveld, Scherpenzeel en Reeuwijk

- Zonder indicatie welkom
- Opvang in een landelijke omgeving
- Gastvrijheid in eigen sfeer

06-10807559 | stichtingopdoorreis.nl

HOEKMAN
 Kantoor & Project

Levering in heel Nederland

Hoekman is uw leverancier van **tafels** en **stoelen** voor **kerk**, **vergaderzaal** of **consistorie**.

Maak een **vrijblijvende afspraak** bij u op locatie.
 U kunt dan kennismaken met onze **kwaliteit** en **jarenlange ervaring**.

Noordzandstraat 34 | 4401 CG Yerseke
 T 0113 572907 | www.piethoekman.nl

De specialist in het milieubewust isoleren van uw woning

PROFIJT ISOLATIE

Vloerisolatie
 Spouwisolatie
 Dakisolatie
 Gevelisolatie

Energiestraat 7 7461 TZ RIJSSSEN Tel: 0548 546055

Profiteer nu!! landelijke subsidie www.profijtisolatie.nl

Praktijk den Uij

- ♦ HULPVERLENING
- ♦ COACHING
- ♦ TRAINING
- ♦ TOERUSTING

Nieuwerkerk aan den IJssel | Barneveld | Yerseke
 T 010 7 411 411 | E info@praktijkdenuij.nl
 | www.praktijkdenuij.nl

Veelal vergoed door ziektekostenverzekeraars

Zoekt u een mediator of organisatie-adviseur?

Bel: 06 - 53868881

www.bvissermediation.nl
www.bvisserconsultancy.nl

Eenzaam, beperking, eenverdiener, rouw of armoede? Stichting kleinsteun.nl luistert en steunt! 06-34180256
jong en oud (bel)maatjes & lotgenoten

Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl

NIEUW Laatste preken JC Philpot dl 4 €10,-.
105 vragen aan Philpot in Afscheiding en Raadgevingen €15,-. Alle 20 boeken €160,-.
Luisterpreken. hetbraambos.nl 078-6933783

Conflictbemiddeling d.m.v. Mediation voor zakelijk en privé. Drs. J.C. de Jonge, gecertificeerd 'Psycholoog - Mediator NIP'.

Ohmweg 1g, 2952 BD Alblasserdam
078 - 69 32 808 of info@rpederland.nl
www.dejonge-consultancy.nl

Nieuw in boekhandel: **Puzzel De brede en de smalle weg (1000 stukjes).**
www.ramshoorn.nl / 0622780238

WILGENHORST
gedenken

ZELF SAMENSTELLEN VASTE LAGE PRIJS ALL INCLUSIVE

WWW.WILGENHORST-GEDENKEN.NL

Zorg jij voor een

Een verzorgende uitstraling

Huize Blaak zoekt 2 VIG-ers! (fulltime dienstverband)

Laat jij onze bewoners stralen?

Solliciteren?
Bel Dick van Aalsburg via 06 - 53 17 95 38 of mail naar personeelszaken@huizeblaak.nl

Parttimers of vrijwilligers zijn ook welkom.

Huize ds. W.H. Blaak

HUIB RUIJGROK
ERFRECHT & NALATENSCHAPPEN

Juridisch advies en administratieve en praktische hulp bij:

- nalatenschappen
- testamenten
- erfbelasting
- executele en conflictbemiddeling

Burg. Houtkoperweg 7 4033 BJ Lienden
T 0344 745 104 M 06 19452290
info@huibruijgrok.nl www.huibruijgrok.nl

Colofon

de Saambinder *Bewuste keuze*

De Saambinder
Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteuren: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers
ds. G.J. van Aalst
Perengaard 65, 3264 PB Nieuw-Beijerland
T 0186-576990
E givanaalst@klijksafe.nl

Boeken ter recensie en vragen voor rubriek "Vraag en antwoord"
ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@klijksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@klijksafe.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening, Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,47 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden
IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 14,50 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober)

voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
*afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika
Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

Bezoek ook onze website
www.desaambinder.nl

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten en advertenties zonder overleg aan te passen, in te korten of zonder opgave van reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Voor niemand bang

AARTSBISSCHOP COURTENAY WIL WYCLIFFE VEROORDELEN OM WAT HIJ GESCHREVEN HEEFT OVER DE ROOMSE LEER EN HET HEILIG AVONDMAAL.

Boos zegt de aartsbisschop: 'Zo waar ik hier sta, vanaf vandaag zal het afgelopen zijn met die professor Wycliffe. Zijn mond wordt vandaag voorgoed gesnoerd. Van al zijn stellingen zal er niet één overeind blijven, wat ik je zeg. Wij, bisschoppen, moeten pal staan voor de waarheid dat de wijn en het brood tijdens het Avondmaal werkelijk veranderen in het lichaam en bloed van Christus. We gaan niet opzij. Wycliffe kan schrijven wat hij wil!'

Vastberaden loopt Courtenay naar voren en neemt plaats aan het hoofd van de tafel, in afwachting van de andere bisschoppen. Hij trommelt driftig met z'n vingers op het tafelblad terwijl hij nauwkeurig in de gaten houdt wie er binnenkomt. Ja! Daar is Wycliffe! Ook de anderen ontdekken dat de aangeklaagde binnenkomt. Er valt een ijzige stilte. Daar komt de gehate ketter! Met grote ergernis zien ze hoe John Wycliffe fier recht op de zaal binnenstapt.

'Zie hem daar staan!' sist een van de synodeleden z'n buurman in het oor. 'Alsof hij niets misdaan heeft! Nou, hij komt er vandaag nog wel achter.' 'Als het aan mij ligt ook', grijnst de man. 'Ik erger me al jaren aan hem.' Zodra alle synodeleden hun plaats hebben ingenomen, opent Courtenay de vergadering. Triomfantelijk kijkt hij de kring rond. Het is gelukt! Iedereen is binnen, de deur is vergrendeld. Nu kan er niets meer mis gaan. Plechtig opent hij de vergadering. Hij heeft nog maar enkele woorden gesproken, of er klinkt luid gegil in de zaal. O help! Wat gebeurt er!! De grond beweegt, het lijkt wel of het hele klooster staat te schudden! Het lijkt wel of de muren wankelen ... Vertwijfeld grijpen de bisschoppen zich vast aan alles waar ze zich maar aan vast kunnen grijpen ...

Genademiddelen

Als je in het woordenboek de betekenis van het woord 'middel' opzoekt, dan staat er: iets met behulp waarvan een doel bereikt kan worden.

Een voorbeeld: je reist van Rotterdam naar Groningen. Groningen is het (eind)doel. Hoe kom je daar? Dat kan met de auto of met de trein. Dan is dat het middel om er te komen. Een vervoermiddel. Zo heb je ook geneesmiddelen. Je neemt iets in omdat je ontzettend hoofdpijn hebt. Het doel is om de pijn weg te nemen. Het middel is een paracetamol.

Zo heb je op thuis en/of op catechisatie vast weleens gehoord van genademiddelen. De Heere gebruikt een middel om genade te werken en het ook te versterken. Lees Zondag 25 vraag 65 maar. Welke middelen zijn dat? Het Woord en de sacramenten. De genade wordt gewerkt door het Woord. En de genade wordt versterkt door het sacrament. En het Woord versterkt natuurlijk ook.

Kijken we nu vooral naar het eerste middel: het Woord. Hoe belangrijk is dat Woord. Wat een grote zegen dat jij dit genademiddel hebt. Gebruik het dan ook! Wil je van je hoofdpijn af, dan gebruik je medicijnen. Dat zal niemand vergeten. Wil je van de zonden verlost worden? Laat dan dit genademiddel, het Woord, niet links liggen. Ik las bij ds. Ryle: 'Personen die het dichtst bij de middelen der genade leven, verachten deze middelen helaas het meest!' Ingrijpende waarschuwing. In zijn dagen was er zelfs een spreekwoord: hoe dichter bij de kerk, hoe verder van God af!

Laat deze woorden tot je doordringen en wees niet zo dwaas om dit genademiddel te verachten. Alsof het Woord voor jou geen boodschap bevat. Indringend legt de Heere het Woord aan jouw hart: Bekeer je! Laat je met God verzoenen. De verzoening die er is door het bloed van de Heere Jezus. Een ander en beter middel is er niet.

Leestip: 2 Korinthe 5:10-21

Laat je Bijbel niet links liggen.

Ds. Labeë over:

In de hope des eeuwigen levens

De woorden 'in de hope des eeuwigen levens' worden weleens in een rouwadvertentie genoemd. Maar als levenswandel en belijdenis getuigden van Gods genade, moeten we dan niet zeggen 'in de zekerheid des eeuwigen levens'?

Zalig

De uitdrukking 'in de hope des eeuwigen levens' kunnen we twee keer lezen in de Heilige Schrift. Paulus gebruikt de uitdrukking in de pastorale brief aan Titus. In het eerste hoofdstuk lezen we: 'Paulus, een dienstknecht Gods en een apostel van Jezus Christus, naar het geloof der uitverkorenen Gods, en de kennis der waarheid, die naar de godzaligheid is, in de hope des eeuwigen levens, welke God, Die niet liegen kan, beloofd heeft vóór de tijden der eeuwen, maar geopenbaard heeft te zijner tijd' (vs. 1,2). En in hoofdstuk 3 vers 7 lezen we: 'Opdat wij gerechtvaardigd zijnde door Zijn genade, erfgenamen zouden worden naar de hope des eeuwigen levens'.

Het is goed om te bedenken dat de apostel Paulus schrijft aan zijn trouwe metgezel die op het eiland Kreta mocht

dienen. Nog beter: de God, Die niet liegen kan, spreekt tot de Kretenzen! Geen makkelijke bevolking naar het getuigenis van een eigen profeet: 'De Kretenzen zijn altijd leugenachtig, kwade beesten, luie buiken' (1:12b). Ze hielden overmatig van lekker eten, drinken en veel vrije tijd. Daarbij lag het in de volksaard om graag te 'kletsen' en het niet zo nauw te nemen met de waarheid. Zeker, dat bestaan is niemand van nature vreemd. We hebben een 'beestachtige liefde' tot de aardse zaken en zijn 'uit de vader de duivel', die een leugenaar is van den beginne. Maar waar velen het aardig kunnen verbergen, kwam het op Kreta openbaar.

Welnu, juist tot deze mensen spreekt de Heere door middel van de brief van Paulus. En er is hoop gekomen in zondarsharten, onder de beademing van Gods Geest. Door de leer die in de harten van de gelovigen gewerkt en bevestigd is. M. Henry (1662-1714) verklaart in zijn Bijbelcommentaar: 'Dit is verder de bedoeling van het Evangelie, om de hoop zowel als het geloof te bevestigen, het hart en de ziel van deze wereld af te trekken en op te heffen tot de hemel en de dingen die Boven zijn. Het geloof en de godzaligheid der Christenen leiden tot het eeuwige leven en geven daarvan de hoop en welgegronde verwachting; want God, Die niet liegen kan, heeft het beloofd (...). Een in zichzelf rampzalig zondaar die om Jezus' wil gezaligd is, zal de zaligheid gaan beërven. In de hope des eeuwigen levens!'

Zeker

Het zal de nauwkeurige lezer wel duidelijk zijn dat deze Bijbelse hoop geen valse hoop is of een hoop der spinnenkoppen. Als het ware geloof is geschonken, krijgt een zondig mensje 'grond' onder de voeten. Dan is 'in de hope des eeuwigen levens' gelijk aan 'in de zekerheid des eeuwigen levens'. Waarom dan toch dat woord 'hoop'? Calvijn (1509-1564) schrijft er zo kernachtig over in zijn Bijbelcommentaar op Titus 3. Een ware christen is zalig gemaakt door de genade en de barmhartigheid Gods en tegelijk is onze zaligheid nog verborgen. Daarom spreekt hij van 'erfgenamen der hope' en 'erfgenamen van het eeuwige leven'. We citeren het vervolg: 'niet dat wij reeds in de bezitting daarvan getreden zijn, maar omdat ons de hope daarvan een vaste en zekere gewisheid geeft. De inhoud hiervan is, dat wij dood zijnde, door Christus' weldaden wederom in het leven zijn gesteld, als ons God de Vader Zijn Geest heeft gegeven, door Wiens kracht wij gereinigd en vernieuwd zijn, en dat daarin onze zaligheid ligt; maar omdat wij nog hier op deze wereld verkeren, wij alsnog het eeuwige leven niet genieten, maar het alleen door hope bezitten'.

Het 'beginsel' van het eeuwige leven mag weleens in het hart worden gevoeld en de erfenis wacht. Hier wordt de rente van het kapitaal genoten en straks zal de volle vrede en vreugde worden gesmaakt.

Lezer(es), wat zal er boven onze rouwcirculaire staan? En... zou de hemel hetzelfde getuigen als de aarde?

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labeë of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.